

anden tvingende Magt; thi et Tillidsforhold lader ſig ikke i noget af Livets Forhold fremtvinge eller tage med Vold; det maa vindes. Det er udtalt i Adreſſen, ſom ogſaa den ærede Ordfører har udtalt, at Lands-thinget vil til enhver Tid forhandle blot med Syn paa Sagerne uden Henſyn til, hvilke Miniſtre der ſidder i Hans Majestæts Regjering og lægger dem for. Ja, deri er jeg fuldt enig, det har jeg altid ſøgt at være med til for mit ubetydelige Bedkommende og ſkal blive ved dermed. Men der er en Ting, ſom jeg ikke kan, og det er at gaa til diſe Forhandlinger med lige Haab, hvad enten Tilſtanden bliver uforandret, eller der gjøres et alvorligt Forſøg paa at forandre den. Saaledes ſom det er, og hvis det ikke bliver anderledes, kan jeg ikke ſe Andet, end at det er haabløſt, navnlig for de ſtørre Reformere. Jeg ſkal tillade mig at nævne en af dem, ſom fremfor alle andre ligger mig ſelv fuldt paa Hjerte, nemlig videre Foranſtaltninger til vort Forſvar. Den høitærede Conſeils-præſident har engang udtalt, at han ſaae deri en Velfærdſag for vort Folk, og i denne Udtalelſe er jeg fuldt enig. Men hvorledes er det nu lykkes den høitærede Statsraadsformand i den Tid, han har ſtaaet i Spidsen for Regjeringen, at fremme denne Sag? Jeg ſkal ikke tale om, at der gaaſte fort efter den Udtalelſe lod en anden Udtalelſe, ſom klang med et: „Dad falde“, men efterat Sagen paany var bleven optagen baade forrige Aar og iaar og henlagt den ene Gang med et knebent Tillidsvotum til Miniſteriet i denne Sal og den anden Gang med et fuldt Miſtillidsvotum i det andet Thing, hvilke Udſigter er der ſaa for Fremtiden? Man kan ikke undgaa det Spørgſmaal, ialtfald i ſit eget Indre: Derſom vi møde den ſamme Situation, naar vi komme igjen her til Efteraaret, vil ſaa Regjeringen følge den første Bei at lade denne Sag falde eller den anden Bei at lægge den for igjen med Udſigt til, at den bliver endt paa en af de to Maader, jeg nys nævnte? I begge Tilfælde vil Sagen jo ikke blive fremmet et Skridt. Det er det One, og det Andet er: Vil det undgaa, at der ſaa i ſtedſe videre og videre Kredſe, hvor denne Sag ligger Folk paa Hjerte, vil reiſe ſig dette Spørgſmaal: Er der Mening, er der Alvor i det? Jeg kan godt ſige mig ſelv, at det Spørgſmaal præver mangen En paa Væberne; men derſom vi fik et andet Miniſterium iſtedetfor dette, er der ſaa nogen Udſigt til, at vi bedre kunne fremme Sagen? (Stemmer: Hør!) Ja, det vidſte jeg meget godt, og derfor vilde jeg netop ſelv udtale det, for ſtrag at ſvare derpaa. Derpaa kan

ſelvfølgelig kun Fremtiden give Svar, derpaa kan kun ſvares, naar man ſer, hvilken Regjering der kommer til at indtage den nærværendes Plads, derpaa kan der kun ſvares, naar man ſer, om det atter kun er en enſidig Retning, der bliver repræſenteret igjennem Hans Majestæts Raadgivere, eller om der er taget et berettiget Henſyn til de forſkjellige Anſkuelſer, ſom ere tilſtede i Folket og i Lovgivningsmagten. At dette Sidſte kan ſte, det betragter jeg aldeles ikke ſom haabløſt, og ſer dette, anſer jeg det aldeles ikke ſom haabløſt, at man i ethvert Tilfælde kan ſaae begyndt med denne høiſt vigtige Sag, og dette at ſaae begyndt er dog tilviſe den allernødvendigſte Betingelſe for, at man engang kan komme til en heldig Ende. Men ſaaledes ſom Stillingen er, og hvis den ikke forandres, ja, ſaa tilſtaaer jeg, at for mig er det et haabløſt Blif, hvormed jeg ſer ud i Fremtiden. Naar man ellers i Livet ſer, ſom jeg før ſagde, at en Bei er ſpærret til det Maal, ſom man vil naae, ſaa gjør man et Forſøg uden ſaaledes ængſtelig at ſpørge: Har man nu den fulde Sikkerhed for, at dette Forſøg vil føre til Maalet? Naar vi høre os ſaaledes ad i vore private Forhold, er det dog ikke forkaſteligt at følge det ſamme Spor i vore offentlige Forhold. Det er ikke mig muligt at opfatte denne Adreſſe anderledes, end at den indeholder en Udtalelſe til Hans Majestæt Kongen om, at ſelv med den nuværende Tilſtands Beſtaaen, ſelv om der ikke ſter nogen Forandring med Henſyn til Regjeringen inden næſte Samling, ſaa vil det dog alligevel godt kunne lykkes at komme frem ad en heldig Bei til Løsning af den Op-gave, vi have ſtillet os. Denne Tro har jeg ikke, og derfor vilde det, derſom jeg ſagde Ja til denne Udtalelſe, være en Mandhed for mit Bedkommende. Det var kun diſe Ord, jeg vilde ſige til Begrundelſe af min Afſtemning idag. Den ærede Ordfører udtalte, at der kunde gives Dieblifke, da det for dette Thing var nødvendigt at fravige det, ſom man ellers pleier at gjøre i det daglige Liv, nemlig ſærlig at kæſte Diet paa de enkelte Sager, for at udtale ſig om det Hele, hvad han kaldte de ſtorpolitiſke Spørgſmaal. Nu kan jeg ſige mig ſelv ligesaa godt og meget bedre, end nogen Anden af de ærede Medlemmer kan ſige mig det, hvor megen eller, rettere ſagt, hvor liden Betydning en Udtalelſe fra kun en enkelt Mand kan have, en Enkelt, der hverken kan tale med politiſt, ſocial eller nogen anden Slags Myndighed. Jeg kan ſige mig ſelv bedre end nogen Anden, at det er en Røſt i Orkenen. Men jeg ſiger Ja til, hvad den ærede Ordfører ſagde, at lige-